

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KRAJOWY SĄD DYSCYPLINARNY

UCHWAŁA nr 3/2019
Krajowego Sądu Dyscyplinarnego
podjęta w dniu 3 października 2019 r.

w sprawie niezawisłości sędziów KSD oraz w sprawie korzystania przez sędziów KSD z ochrony i pomocy prawnej Izby Architektów w przypadku postępowań cywilnych wszczynanych przeciwko sędziom KSD przez obwinionych/pokrzywdzonych w związku z uchYLENIEM/zMIANĄ orzeczenia/decyzji KSD przez Sąd Apelacyjny/Wojewódzki Sąd Administracyjny

Preambuła:

W związku z wnioskiem Sędziów składu orzekającego w jednej ze spraw dyscyplinarnych, złożonym do Przewodniczącego KSD we wrześniu 2019 r., oraz w związku z przedstawieniem Kolegium KSD przedmiotowego wniosku przez Przewodniczącego KSD w trybie **Zarządzenia nr 76** z dnia 3 października 2019 r. „o przedłożeniu wniosku Kolegium KSD w celu podjęcia uchwały” (wydanego na podstawie § 5 pkt 1 *Regulaminu Krajowego Sądu Dyscyplinarnego i okręgowych sądów dyscyplinarnych*), **Kolegium KSD uznało za konieczne podjęcie poniższej uchwały „w sprawie niezawisłości sędziów KSD oraz w sprawie korzystania przez sędziów KSD z ochrony i pomocy prawnej Izby Architektów w przypadku postępowań cywilnych wszczynanych przeciwko sędziom KSD przez obwinionych/pokrzywdzonych w związku z uchYLENIEM/zMIANĄ orzeczenia/decyzji KSD przez Sąd Apelacyjny/Wojewódzki Sąd Administracyjny”.**

UCHWAŁA NR 3

1. Zgodnie z art. 53 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. - o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa, tj. z dnia 29 września 2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1725 z późn. zm.) (dalej zwanej „**Ustawą o samorządach zawodowych**”) - członkowie sądów dyscyplinarnych są niezawisli w zakresie orzekania w sprawach dyscyplinarnych, podlegają tylko przepisom prawa i orzekają na podstawie swojego przekonania opartego na swobodnej ocenie całokształtu dowodów zebranych w toku postępowania, uwzględniając okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i niekorzyść obwinionego członka samorządu zawodowego.
2. **Niezawisłość sędziowska** - jest konstytucyjną zasadą wymiaru sprawiedliwości, zgodnie z którą sędzia rozstrzygając sprawę podlega wyłącznie Konstytucji i ustawom. Sędzia nie podlega naciskom i wpływowi zewnętrznemu, szczególnie ze strony władzy wykonawczej, stron i organów. Kontrola prawidłowości orzeczenia należy wyłącznie do innego sądu i odbywa się w trybie określonym prawem. Według Trybunału Konstytucyjnego (wyrok z dnia 24 czerwca 1998 r. sygn. K. 3/98, OTK ZU 4/1998, s. 334) na niezawisłość sędziowską składają się następujące elementy:
  - bezstronność w stosunku do uczestników postępowania,
  - niezależność wobec organów (instytucji) pozasądowych,
  - samodzielność sędziego wobec władz i innych organów sądowych,
  - niezależność od wpływu czynników politycznych, zwłaszcza partii politycznych,
  - wewnętrzna niezależność sędziego.
3. Dbalność o niezawisłość sędziów i niezależność sądów uzasadniona jest interesem ogółu społeczeństwa, a w przypadku samorządów zawodowych i sądów dyscyplinarnych, także interesem

wszystkich członków samorządów zawodowych i osób korzystających z usług członków tych samorządów. Niezawisłość sędziowska pozwala na zapewnienie stabilności w wykonywaniu funkcji wymiaru sprawiedliwości.

4. W ocenie Kolegium KSD, wszczynanie postępowań cywilnych (w szczególności odszkodowawczych) przez członków Izby Architektów - będących stronami postępowań dyscyplinarnych zawodowych (w charakterze obwinionego albo pokrzywdzonego) przeciwko sędziom składów orzekających KSD w związku z uchycieniem/zmianą orzeczenia/decyzji KSD (zgodnie z żądaniem obwinionego/pokrzywdzonego) przez Sąd Apelacyjny/Wojewódzki Sąd Administracyjny może negatywnie oddziaływać na realizację zasady niezawisłości sędziowskiej. W szczególności, może prowadzić do pośredniego wywierania wpływu na sędziów składów orzekających poprzez potencjalne zagrożenie odpowiedzialnością cywilno-odszkodowawczą, a w konsekwencji spowodować istotne naruszenie zasady bezstronności. Każdy członek samorządu zawodowego zobligowany jest do przestrzegania zasad etyki (art. 41 pkt 2 Ustawy o samorządzie zawodowym). Zasada 4 Kodeksu Etyki Zawodowej Architektów (**Zobowiązania wobec zawodu**), stanowi, że „*architekci są zobowiązani do dbania o niezależność, bezstronność, tajemnicę zawodową, uczciwość i godność zawodu (...)*”. Ograniczanie zasady niezawisłości sędziów składu orzekającego narusza przedmiotową zasadę etyczną.
5. Sędzia powinien być chroniony przed naciskami i szykanami oraz szantażem i prowokacjami, w szczególności pochodzącymi od osób niezadowolonych z jego rozstrzygnięć, co jest elementarną zasadą konstytucyjną. Kolegium KSD uważa, że zasadę tę należy odnosić także do sędziów sądów dyscyplinarnych.
6. Każdy członek samorządu zawodowego Izby Architektów, powinien w swoich działaniach uwzględniać potrzebę zapewnienia właściwego funkcjonowania organów samorządu zawodowego. Samorząd Izby Architektów tworzą bowiem właśnie członkowie zrzeszeni w Izbie Architektów (art. 3 ust. 1 Ustawy o samorządach zawodowych). Przynależność do Izby Architektów łączy się z obowiązkiem przestrzegania przepisów regulujących funkcjonowanie Izby Architektów (art. 41 Ustawy o samorządach zawodowych). Członek samorządu zawodowego, współodpowiedzialny za należyte funkcjonowanie tego samorządu, nie powinien podejmować działań anty-samorządowych, utrudniających realizację przez Izbę Architektów obowiązków nałożonych na Izbę przez Ustawę o samorządach zawodowych (w tym obowiązku do powołania sędziów sądów dyscyplinarnych i zapewnienia funkcjonowania sądownictwa dyscyplinarnego).
7. Zgodnie z art. 44 Ustawy o samorządach zawodowych - członek organów izby pełni swoje funkcje społecznie. Funkcja wykonywana społecznej (a więc nieodpłatnie) wiąże się ze świadomym i pro-samorządowym postrzeganiem roli członka samorządu w realizacji nałożonych na samorząd obowiązków. Ustawodawca nałożył na samorząd zawodowy obowiązek zorganizowania i zapewnienia sprawnego funkcjonowania sądownictwa dyscyplinarnego. Zgodnie z art. 8 pkt 1 i pkt 10 Ustawy o samorządach zawodowych - do zadań samorządów zawodowych należy w szczególności: (i) sprawowanie nadzoru nad należytym i sumiennym wykonywaniem zawodu przez członków izb, oraz (ii) prowadzenie postępowań w zakresie odpowiedzialności zawodowej i dyscyplinarnej członków samorządów zawodowych.
8. W ocenie Kolegium KSD, wszczynanie postępowań cywilnych przeciwko sędziom składów orzekających KSD (a także OSD) przez członków Izby Architektów, będących stronami postępowań dyscyplinarnych (i zawodowych), może skutkować zniechęceniem osób zaangażowanych w pracę samorządu do angażowania się i pełnienia funkcji w KSD (czy OSD). Okres rozstrzygania spraw ulegnie znacznemu wydłużeniu, a dalszą konsekwencją stanie się brak wymaganej ustawą liczby członków składów orzekających do rozstrzygania spraw. Nie można wykluczyć, że realizacja nałożonego przez ustawodawcę na Izbę Architektów obowiązku do

zapewnienia rozstrzygnięcia spraw dyscyplinarnych i zawodowych okaże się z czasem niemożliwa (z braku członków tego organu).

9. Członek Izby Architektów, podejmujący działania przeciwko członkom składów orzekających, jedynie w związku ze zmianą/uchyleniem orzeczenia/decyzji KSD przez sąd powszechny, powinien mieć na względzie, że w określonych okolicznościach takie działania się praktykami antysamorządowymi, godzącymi w interes i możliwość funkcjonowania niezawisłego i bezstronnego sądownictwa dyscyplinarnego.
10. Ustawodawca zapewnił członkom Izby Architektów, w stosunku do których wydano orzeczenie/decyzję w trybie odpowiedzialności dyscyplinarnej/zawodowej możliwość odwołania się od tego orzeczenia (wniesienia skargi) do sądu powszechnego (administracyjnego). Ustawodawca zapewnił w ten sposób ochronę członka samorządu przed błędnymi orzeczeniami/decyzjami KSD. W ocenie Kolegium KSD, sam fakt uchylenia/zmiany orzeczenia/decyzji KSD przez sąd powszechny nie powinien skutkować automatyczną odpowiedzialnością cywilną sędziów składów orzekających za błędne orzeczenie (czy błędne uzasadnienie). Członek izby samorządu zawodowego, z tytułu samej przynależności do Izby Architektów, wyraża jednocześnie zgodę na rozstrzygnięcie jego spraw (i spraw innych członków samorządu) przez samorządowy sąd, który może wydać orzeczenie, korygowane następnie przez sądy powszechne. Uprawnienie obwinionego do zaskarżenia orzeczenia KSD do sądu powszechnego stwarza obwinionemu-członkowi samorządu gwarancję ochrony jego praw.
11. Zgodnie z art. 40 ust. 1 pkt 2 Ustawy o samorządach zawodowych - członek Izby Architektów ma prawo korzystać z ochrony i pomocy prawnej Izby Architektów. W ocenie Kolegium KSD, w przypadku wszczynania przez obwinionych/pokrzywdzonych postępowań cywilnych przeciwko członkom składów orzekających KSD, w związku z uchyleniem/zmianą orzeczenia/decyzji KSD przez Sąd Apelacyjny/Wojewódzki Sąd Administracyjny, członek (członkowie) składu orzekającego mogą zwrócić się do Izby Architektów (za pośrednictwem Przewodniczącego KSD) o udzielenie pomocy prawnej Izby Architektów w toczących się postępowaniach cywilnych. Izba Architektów powinna w takim wypadku zapewnić członkom składów orzekających pomoc prawną.

Liczba głosów za: 20

Liczba głosów przeciw: 0

Liczba głosów wstrzymujących się: 1

Uchwałę przyjęto 20 głosami „za”.

arch. Aleksander Furmanek .....

arch. Aleksandra Heine.....

arch. Andrzej Klimiuk.....

arch. Hanna Zamorska.....

arch. Jan Okowiński.....

arch. Jerzy Wróbel.....

KRAJOWY SĄD DYSCYPLINARNY

arch. Kazimierz Łatak.....
arch. Krystyna Kakareko.....
arch. Krzysztof Kobielski.....
arch. Maciej Ciszkowski.....
arch. Małgorzata Kruszek-Szotyńska.....
arch. Marek Witkowski.....
arch. Mikołaj Kołacz.....
arch. Monika Szewczyk.....
arch. Piotr Biliński.....
arch. Przemysław Wierzbicki.....
arch. Stanisław Przytuła.....
arch. Tomasz Grzelakowski.....
arch. Wiesław Krzyk.....
arch. Zenon Nowacki.....
arch. Zofia Brzykczyk-Lenartowicz.....

Otrzymują:

- Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
- Krajowa Rada IARP
- a/a